Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ЕРА, 6 июнь, 1974 шу. • № 68 (5359). • Мах 2 кеп

ХАРЖАРХОЙ М. С. СОЛОМЕНЦЕВЦА ВІАШАГІКХЕТАР

ШАХТЫ. (Ростовски-область), 4 июнь. (ТАСС). Тахан Н. Погодина цІерагІча драматически театре Шахтински хоозаьгІ округера харжархой вІашагІкхийтар СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа оттавьна кандидатаца КПСС ЦК «ДонецкІа кандидатаца, РСФСР Министрий Совета Председателца Михаила Сергеевич Соломенцева.

ВІашагІкхийттача дакъа дІаираина йоаттІа деган: ГІоІаьвина а болам сайлен президиуме хержар КПСС ЦК Генеральн секретарь новкъост Л. И. Брежнев керте латтаяр КПСС ЦК Политбюро состав.

«Ростовуголь» яхача комбината «Аютинская» яхача шахта лаьбой цІенъеча болхлоь бригадира Социалистически Къахьатама Турпала В. В. Ямпова депутаталла харжа оттавьна кандидата дитерина лицос — дрийар М. С. Соломенцева вахара ваьхкаш. Цо харжархой тІахьайгар хоржамашт хилла дийнахьа москве а цхьаттарра коммунистийн парте боьдарийн блока вигалатта тІехьа кхаж тассара.

Шоьш кхаьнгаш деча хана харжаргахоьш дийнар КПСС ЦК-ас хоржамашта хьалха даьхьа Къайкарало Донерча къахьегамчох политически къахьегамен хьинар «ІоаттІа айтаь» аьлаях. Цар «ІоаттІа ВІсабайлоро Коммунистически парте, цун ленински ЦК, новкъост Л. И. Брежнев керте латтаяр КПСС ЦК Политбюро чуеи арахьарчо политика.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРА — ДИКА КИЙЧО

Нохч-ГІалгІайчен лаьтта леладеларш чоаттІа хьинар айдаь кхашкара балхаш деш ба уьх деношка. ЦхьоаттІа тІэйоаттІа ца хьажжІашта, цекара сееклана, баьнадараашта, кхача культурашта оасар деш, культинаторн тохкаеш, хий дуаьлаш ба уж.

Чувийна уж балхаш деш боькке а лаьтта леладеларий уйлаш дуьхьаІчиг даьхье кхачиш латтача ка болча ялатий кхашкахьа я, парна дагадоаьлар ца! да — ханнаьхьеи па дойтаьш уж чуэцар. Цу «ГІулакка дІаІу цар шоай пиз, творчески хьинар.

Укх шера пиччахьалхенга дохха деза ялат а 155 эзар тоьнда, хІалта дерриг даккха лаьрхІар ах миллион тоннал дукхаІа да.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкомон республика Министрий Советон «1974 шера юртбоахама продукташ чуэцийгеи ІалашдергІа ле леладеларийн ІалашдергІа» баьха социан тІа парте горкомаш, райкомаш, горрайисполкомаш, юртбоахама органаш, мохьхаьнцара партийнийн профсоюзийн организацеш, колхозийн сонхозийн кулгалхой декхарийна баьвІ 10 июнь ТІаккхаьчалехьа ка бола ялат чуэца кийчо яра мел ишар дА чаьхдаьккха. Боахамаш, заготовительнийн транспортийн организацеш юртбоахама продукташ чуэцеи ІалашъеН ханнаьхьа кийчъе, аьина.

Из боккхача лоарХІаме гІулакх хиар хьета а деш ханнаьхьа ялат чуэцара кийчо е доладеннича боахамашка комбайнаш, транспорт, ялат цІенду машиннаш хІаччье а кийча я. Иштта ерриг техника кийчъьвІ, лаьтта леладеларг лакха культурд чалехьа ка бола ялат чуэца кийчо яра мел ишар дА чаьхдаьккха. Боахамаш, заготовительнийн транспортийн организацеш юртбоахама продукташ чуэцеи ІалашъеН ханнаьхьа кийчъе, аьина.

Из боккхача лоарХІаме гІулакх хиар хьета а деш ханнаьхьа ялат чуэцара кийчо е доладеннича боахамашка комбайнаш, транспорт, ялат цІенду машиннаш хІаччье а кийча я. Иштта ерриг техника кийчъьвІ, лаьтта леладеларг лакха культурд чалехьа ка бола ялат чуэца кийчо яра мел ишар дА чаьхдаьккха. Боахамаш, заготовительнийн транспортийн организацеш юртбоахама продукташ чуэцеи ІалашъеН ханнаьхьа кийчъе, аьина.

Шелковски районача Менжинкие цІерагІча колхозе иттех ди дА,ьхьа хІалха мегарг-болаш кхачаш лаьтт муьхь. БакъЗ ухХаза хІаьн а тоаьъ яьІнаьн ерриг комбайнаш, тоьаш бан комбайнерашъ. Цу тайнара кхоачамбоанарашъ да Куйбышева цІерагІча шалинскин колхозе, республика сохзоий объединене чуоаьІача цхьаДолча боахамашка.

Ка бола ялат массанахьа хІалхе доладе дукха ха йисаьнЗ. Цуаьхьа дерриг ишаш оарцаГІдаха деза уж балхаш ІІадолададда юкейисаца хана кийчо яь яккхара. Из болх КПСС ЦК-ан СССР Министрий Совети Сонамо ІІадехарашка хьежжа чаьхбаккха беза. СихагІа кийчъьв яккха еза техника, хьатташ, складаш, ялат дАчуийну пуьхташ. Цхьа комбайн, цхьа автомашин доаг ца беш доаттаеГ йиш яь ялат чуэцача хана. Дика ВІаштІехьдаккха деза уж оаГхаланца ІалашъВ, царна технически гІулакх дар. Цо торе хулийтаргьа ялат чуэца ха лоарвъе, па дойтаьш из чуэца.

Ялат ханнаьхьа чуэцара боккха лоарХІам болаш да автотранспорта болх дика вІаштІехьбаккхар. Цьаькха а хьажа деза машинаш, приицеаш мишта тоаьвІ, царна фу эш.

Юьйсаьна ханах бизза найда а эшаш сихагІа кхаькара станаш кийчъе еза, дийнахь а бус а хаддаьза ялаташ чуэвзаран доьхьадаран мел эша машинаш механизмашн ІалашъВ хила еза, хІьта ялат ІАачуэца пунктаашта тІадоьхьа наьхьаьн тоаьдь хила деза. Иштта йоаьхо е еза ерриг машинотракторин парк доаторіа, машиншата хьекхача даьттаьшца ІалашъеН а хьомбеш из ІІаахийтара а.

Республике йоккха опыт Іоаьвй хьаьхарн ардарн хьъстъкъьста а долаш ялат чуэцара дькьье. Из опыт шерагІа юкъеЙоллае еза укх шера а. Колхозашкен сохозашкен дерриг ялат боьхьоца хьаьЛа даларга хьежаьн ца а даГІаш, кхьаьЛ-кхьаьЛчара ВІ чуэцарДолаьн вІаштІехьдаккха деза ГІулакх.

Хьувкьъм чуэцарца дувзаделна мел дар хаддаьза шоай терхама кІаЛ доаттаде деза партийнийн организацеша, селетскин юртбоахамен органаша, халхъ тІахьожча органаша.

Ялат чуэцара дика кийчо елга а вІаштІехьъьккха из кхаьвин чакхйоаккхилга а дукхагІча дькьье партийнийн комитеташа ноаш нуна бехатоккаме а лоарХІаш ГІулакх ІІадІаьхьарх тийна да. ШерагІа социалистически хьаьЛ а воаржаеш, СССР Лакхехьарча Совет хоржачча денна наьхьадолхаьн хана айдена советски ньха кхьеГамеи политически хьинар ялат чуэцара еча кийчонна ГІадерзадеш болх ІІабалхьар — из да юртаькхарча коммунистий сийлен декхар.

ХІаньзе а дика уйла е еза группоной методах ялат чуэнара, кхай тІа арайІийта йиш яь боьхьонца нийсьанца йолла комбайн.

Хьалха латтача боьхьаманкха ялати ахьийола юртбоахама продукташ чуэнарах цІаозаран тар ма ду дукхагІа шоай транспортин средташ оаршІйсах, хІара машина шин водитель а хулийтаьн. Из ГІулакх массанахьа хьаьлалца деза. Ялатташ ханнаьхьа чуэцеи цІаозен новкъостаГІ дара республикерча колхозашкеи сохозашкеи предприятеша, учреждеиша, организацийн приимщенийн предприятеша, учреждеиша, организацеша. Иштта ГІо де баьккхаРаштта болх бе а салаЛа а эшаш дола хьалаш вІаштІехьзаха деза, ну транспортах бизза найда эца беза.

Керда хьувкьъм чуэнара кийчо еча хана лаьдІалийта йиза ви доаьхьр кийчаР, ІІайийнача культурашта, сомийн комсийн бешамашта ГІулакх дар саина дика кхьидола юртбоахама балхаш.

Мухаммед Дауд Москве кхачар

СССР Лакхехьарча Совета Президиумон Советски правительствин вехьарГІа официальни доттаГІаЛа аьнаТІаьна 4 июне Москве кхаьчаН Афганистана Республика пиччахьалхенна керте латташ а премьер-министр а вола Мухаммед Дауд.

Афганистана Республикан Советски Соьвиен пиччахьалхенен кхеенй байрахьашца егача Внуковски аэродроме М. Дауда накъаБхьа бар СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорний, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, СССР кхача мехкашцарча ГІулакхий министр А. А. Громыко, Афганистана Республикера СССР посол А. М. Пузанов, кхиБола официальни нах.

Аэродроме бар СССР-ера Афганистана Республика посол Нур Ахмед ЭтТемадзи, советски вузашка деша баГІа афганский студенташ.

Самолеташ Іойоссача майдан тІа сийлен ха оттадер, пиччахьалхенний гимнаш дехкар.

Советски тІемахой стороНа хьалхашка гІолла хьал-Іо тІехьбаьлар Н. В. Подгорний М. Дауда.

Афганистана Республика пиччахьалхеенен правительствоен - керт латтачуца цхьана Москве баьккаЙ торговле министр М. Хан Джаллалгар, планировоне министр А. А. Хурам, кхача мехкашцарча ГІулакхий министра, политически заместитель В. Абдулла, кхиБола официальни нах.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВА А. ГАРРИМАН ТІАЭЦАР

КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева 4 июне Кремле тІаийнар воккха американски политически общественни деятель А. Гарримен.

Царна юкъе беседа йолча хана дийнар тайп-тайпарча доаькъошка ГІ СССР-ан, США-ней юкъе лелаца ГІулакхех дола дешаш а хІьаьта йиштта дупен халкъашта юкъерча хІаньарча хьала цхьайолча проблемаш а.

Л. И. Брежнева белгалдаьлахкар, шин мехка юкъера ГІулакхан тоаьдар советски американскийн халкъий хьаьшташ маньхьара а дупен халкъашта юкъера кхоьхьан кІаьдбарен мапар чоаттІаберш ГІулакха аьтув болаш а хилар.

А. Гарримана йийцар а США-ней, СССР-ан юкъера вІаш гІойла йолча тайпара корта а болаш цхьана леладу ГІулакхашн дегІакъувлара аьттув бола оагІоьш яр.

Шеран дог-ужлаина, корта болча наьхьана дешаш дупеан чакхъьлар беседа. Цига дакъа лаьцар КПСС ЦК Генеральн секретара помощника А. М. Александрова.

Грозненски района доакъар кийчдераш

ДУККАГІА ІАЛАШДЕРГДА

Цхьоаллаг Іа мая цІерагІча колхозе доакъар кийчдеш шиь бригада я.

Сенажа буц хьокхаш колхоза кхаьшка хІара дийнаьхь арайола КС-2,6 яха ворхІ комбайн. Июне колхозе 174 гектар эспарцет хьекка 900 тонн сенаж кІоаГІашка еллай. Хаддаьза кхаьнкара яІеззиГІ ловсара даха. Баьшцара доакъар хьоаьаш лел автомашинаш, чележкин. Къаьстта хьинаре къахьег № 2 йолча тракторикхаш леладелча бригада коллективо.

Доакъара культурашн хьокхачча болх беш ба опыт. Дола комбайнераш Шигорещ Александр, Пронь Валерий, трактористаш П. В. Степанович, В. И. Калиниченко. Цар хІаРане 120—135 процент кхоачашъю ден норма.

Шоайла яхьк баьнаГІ шин бригада механизаторашъ. № 1 йолча тракторио-кхаш леладелча бригаде хьокхаме къахьегаш хьаБоагІа силоса буц хьокхача агрегата комбайнераш Лубакаров СаІид, Далаев Іайидн.

Боаламе кийчу баьца хьоар, граНулированни доакъар. Укхаза дІаоттаьв болх беш я візшатІеелла шиь АВМ, пийца граНулятор а болаш. Цу агрегата гІулакх деш я Богомольский Виктора звено. Цар хьинарах хІаьзле 75 тонн баьца хьоаря 16 тонн граНулаьн кийчъьлЗ. Цох хІаьзле 50 тонн баьца хьоар паччахьалхенга дехкад.

В. КАРПОВ.

ШИН СМЕНАГІА

Ленина цІерагІча колхозе шин сменагІа болх бу баьций хьоар доаькхача АВМ-0,4 яхача установка. Цига болх беш бола машиннташ Хамбулатов Джабраил, Устеменко Петр, Исмаилов Заиур, Худаков Василий шоай гІулакха говзанчий ба. Тайп-тайпара балхаш деча Батаева Мареманца, Хамбулатова Сазуце цхьана дукхха тІехьхоаьнчьлЗ цар шоай балха сменни нормаш. ХІаньзе 25 тонн совгІа баьций хьоар дІачуденнад складашка.

Доакъар ІалашдергА бригадера 12 саг йоІ кийчъьв ва. Аьла лаьрхІа суданкен люцернен хьокхаш ба механизатораш Василенко Николайн Косов Петрин.

ХЬАЛДУЗ СЕНАЖАХ КІОАГАРЧ

ДІадахача шера кхоачамболлаш доакъар це хиларх дукхагІа халонаш. Іайцар № 1 йолча шурий совхоза хьийбаш леладеларашъ. Из баьхьан долаш хьаЙбай продукташ йоахлгІа низкъьла хилар. Кхыча боаьгІ машкера доакъар нІда дийзар дукха мах телаш. Цудухьа хьаЙбай продукцера дІадодар а лаьхха хилар.

Уж гІалаташ укх шера ца хилийта гІерт совхоза механизаторашъ. Цар дерриг нисъьла оарцаГІдеьхад кхоачамбаллаш тайп-тайпераи дикан доакъар Іалашдера. Къаьстта теркам ІаБхийтаб сенаж йоллера. Укх шера планагІа 1500 тонн йолла езача шоозза дукхагІа йоллаРгьа из.

СССР Лакхехьарча Совета хоржамашн хулача ден сийна кхаьхьегама вахте а этта доакъара культурашн буци хьокхилга дика дІаХьу совхоза Хьекха, боарамагІа йокъаенна люцернен суданкен Іан замалахьа хьийбаш латтаргдолча моттигашка дІаХьу. Цига аргІаш ду аьлаг.

ХІаньзе 60 тонн совгІа йоЛ Іалашъьлй колхозе.

— Дикагійолча методех Іалашду оаха доакъар, — йоаХ доакъар Іалашдена бригада бригадира М. Сухотуков. — ХьалХа хьекхача суданкан, люцернан мамотта сихагІа баьций хьоар доккха, сенаж кийчъе, йоІ Іалашъе ГІерташ хьаьлаг оаха. СихагІа ме хьокх шоозлагІа сихагІа тІаярьгьа уж баьцаш.

Кастта сенаж кийчъе боаларгба колхозе доакъар Іалашдераш.

Р. ЛЕОНОВ.

ХАЛКЪА ВИКАЛАШ

ИВАН АЛЕКСАНДРОВИЧ ГЕРАСИМОВ
№ 7 йолча Ленински хоржамий округе гІолла РСФСР-гара СССР-а Лаккехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа оттавьна кандидат

1921 шера Башкирски АССР Стерлитамански района Пестровка яхача юрта хьеча ахархочун дезале вьаь Иван Александрович Герасимов.

И. А. Герасимов — инвара-полконник, 1942 шера деиз КПСС член.

1940 шера В. И. Ленина цІерагІойла Ульяновски военни училища толаме чакхььнихачун тІехьагІа Одесски тІема округе взвода командиралла, цун тІехьагІа рота командиралла хьожаву И. А. Герасимов.

Сийлахь-боккхача Дахьен тІема шерашка (1941—1945) Кьулба-Малабузени Кьулбезьвен фронтий стрелкови дивизе разведотдела начальника помощник, разведка гІулакхашца вола танкови бригада штаба начальника помощник, оперативни балха Кьулбезьвен, Кьилбасода-Кавказсин, Закавказсин фронтий танкови бригада штаба начальникса заместитель, 1-ча Украинсин фронта прорыв ева гвардейски еза-йоккхача танкай полка штаба начальник, командира заместитель, 2-ча Дальневосточни фронта къьсттача гвардейски танкови бригада штаба начальник хиннаьн И. А. Герасимов.

1945 шерагера 1948 шера а ихаччаца Дальневосточни Ленинградскин тІема округашка тайп-тайпарча командин гІулакхашца тІа хиннаьн И. А. Герасимов

1955 шера Бронетанкови бІун тІема академи тІехьдика янстелькхача, Киевски тІема округе хьожаву Иван Александрович, цига денсийн-ча командин гІулакхаш тІа хул.

1966 шера дошо медаль а йоаккхаш Генеральн штаба тІема академе дийшо вьаьнначуьл тІехьагІа Германеран советски бІун группе хьожаьвьа И. А. Герасимов.

1971 — 1973 шерашка Приморятски тІема округе гІулакх деш хул И. А. Герасимов. ХІаньз бІун Северник группа командуюш ва из.

Взвода командиралгара волевьена бІун группа командуюцера ихаччаца сийлахь-ниИ хьаБаьб Иван Александрович Герасимова. Цо хьаьлаьхьа ше гаттара дика Іолвесина, тІема боьхьн дукхаГІаьшкан ниарал хилар. Общественни политически вахара хьинаре даькъа лоаЦ. Шиа берриг низи опыти Советски Эскара мугІвраш чоаттІадера са ца ихоДеш дІетеп И. А. Герасимова, Коммунистически партен социалистически Дахьенн тешаме воГ ва из.

Мехка хьалхашка дика гІулакхаш иарагІдуьлярах. Сийлахьбоккхача Дахьен тІема шерашка командование заданеш толаме хоачаьйьярх Цієча Байракха кко орден, Цієча Седька шин орден, нтг медаль еннай Иван Александрович Герасимова.

Хоржамашта хьалхарча «Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальн завода, Ленина цІерагІча комвШ тоаДеча Астрахански завода, Астраханьски области Харабалински районера Кирова цІерагІча колхоза коллективай собранешна № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гІолла РСФСР-гара СССР-а Лаккехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидаталла оттавьна Иван Александрович Герасимов.

СЕРГЕЙ ВЛАДИМИРОВИЧ МИХАЛКОВ
№ 668 йолча Ленински хоржамий округе гІолла Нохч-ГІалгІай АССР-гара СССР-а Лаккехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа оттавьна кандидат

Сергей Владимирович Михалков — гІорьвьна советски поэт, драматург, общественни деятель — 1913 шера 12 мартА Москве вьаь. 1937 шера Кьилбасода Кавказе, Пятигорске, балха хьалхьоаьвьа цун да, хІьта цига С. В. Михалкова юкъера образованн чакхйоаккх.

1933 шера денз газеташ тІеи журналаш тІеи кест-каста арадувл цун йовзош, М. Горькие цІерагІча литературни институте деш.

1936 шера «Огонек» яхача библиотечкаца арадоаьл «Стихаш» яха Михалков Сергея эггара хьалхара нижкка, миллионан болча кьонача дешаРаша чоаттІа Дахьеззеннен кьоабалЗ тІаЙйцан хинна «Дядя Степа» яха санцердаме поэмен ІьалхарА даькъ] берашта лаьрхІа дукхха кІаьйола стихаш.

1937 шера денз советски писателий Союза член ва С. В. Михалков

Сийлахь-боккха Дахьен тІом болабеннича хьалхарча деношке а денз эскара непийоазоне болх, бан хуо Сергей Владимирович «Вс- славу Родине» яхча фронтовой газета, ІІаьвта цун тІехьагІо ЦІечъ Эскара Герзаьщарча Нижний газета военни корреспондент волаш.

Кьоначеи кхийнечеи дешачоан зрителаи лаьрхІа язььчча стихай, басней, иллей, пьесай, киносценарей автор ва С. В. Михалков.

С. В. Михалкова талант кьаьта хьагучайоаьл сатире а. Шеррача общественности кьоабалЗ тІаийцеи цун ира сатирически баснеш пьесаш. 1962 шера денз кертера редакторе хилаРах тарра цо кулгалдер «Крокодил» яхча Ерригсоюзин сатирически журнал.

Литература, искусства дахьье донкхий хІамаш карагІдуьлярах. Сийлахь-боккхача Дахьен тІема шерашка денаЛе тІема гІулакх дарах Ленина кхо орден, Октябрьски Революце, Цієча Байраьхьа, Къахьегама Цієна Байраьхьа, Цієча Седька орденаш СССР-а медаллаш, хІьта-иштта дукхха социалистически мехкий правительственни совГІаташ а тІаийнаш Михалков Сергейна. Социалистически Къахьегама Турпала цІи, «РСФСР искусствий заслуженни деятель» яха сийлахь цІи еннай цунна, иколза СССР-а Пиччахьалхен премии 1970 шера Ленинни премин хьожаьйІ.

СССР-а писателий Союза правлене секретари РСФСР-а писателий Союза правлене председатели хІалгаш тІеи боккхаеи хьинарен болх бу С. В. Михалкова. Машар порабара Советски комитета чаьнна ва из, цунна еннай Дерригдуьнан медашера совета дото медали «Машара тІехьара кьоасалхо» яха дошо медали.

С. В. Михалков СССР-а педагогически Іилман Академе действительни член ва. Педагогикан кхуза йоаГІача тІехьенна коммунистически кІетам Баларон дакъе дика хІамаш карагІдуьлярах Ушински медали Крупске медали еннай цунна.

1950 шера денз КПСС член ва С. В. Михалков, КПСС XXIII, XXIV-сьездий делегаташ, РСФСР-а Лаккехьарча Совета депутаталла хиЙрзна. БархІаэлагІа хеджча СССР-а Лаккехьарча Совета депутат ва.

РСФСР-гара КЪАМИЙ СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

Укх денношка Грозне арГІнара заседани хилар РСФСР-гара СССР Лаккехьарча Совета Къамий Совете деча хоржамашта йолча окружной хоржамий комиссе. Цига дийнар хоржамашта кийчо яриен уж чакхдаьккхарен дувзаделна дола дешаш «Кхаж тосса ди чакхдаьккха округера ерриг хоржамий участкан кийча хиларах» хоам беш къамьалаш дир Дагестански АССР Лаккехьарча Совета Президиума секретара А. М. Магомедова, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета Президиума секретара Г. В. Силоянна, Астрахански облисполкома секретара Д. А. Силорова.

Цар йоахар: хоржамаш хулчА деиз, дерригача хІалХа кхьаьрна дожжача цІейга санна ГІулакхашца ваьнна. Хоржамий участкашца ГІулакхашца ваьнна. Хоржамий участкашца ГІулакхашца ваьнна. Хоржамий участкашца

ШЕРАГІА ЙОАРЖАЕ ХОРЖАМАШТА ХЬАЛХАРА ПРОПАГАНДІЙН АГИТАЦІЙН

Дукха ха йисаеш вай мехка вахаре лоарХіаме общественно-политическе событе — СССР Лакхехьарча Совете хоржамашлахьа. Ухх шера кьаьстта лоарХіаме я хоржамай кампаний ирзиттелера дагаГІіча, кьоасташ беча шера хулаш хилараХ. Хоржамашта хьалха хиннча собранешкен совещанешкен, депутаталра харжа оттабА кандидаташ шоай йаржамашца ІІаШлІбеттаШ хиннача кьаХергамхоца ІІІаьхьа а хьалхаКар КПСС лениски Центральн Комитета гонаьв иоаш айІа лер дехотабенна хилар, поаш ер 1974 шераре бІаргчаЧа нительтехан эддинен голаме кхаЧашЪерхилараХ. КПСС ЦК-ас йартера, советех хьалхьа дагаЧа Кхайкарадо айдаьна кьаьстгамен политическин хьинарО кІезнгаЧа боараме доаГаш новкъостал дадх хьалхьа боахамз пиданн хьоахьаЧ ІІІаьхьоачаЧ

А. С. Пушкин ваъ 175 шу дизарга

„ЭРСИЙ ПОЭЗЕ МАЛХ“

В. Жуковский

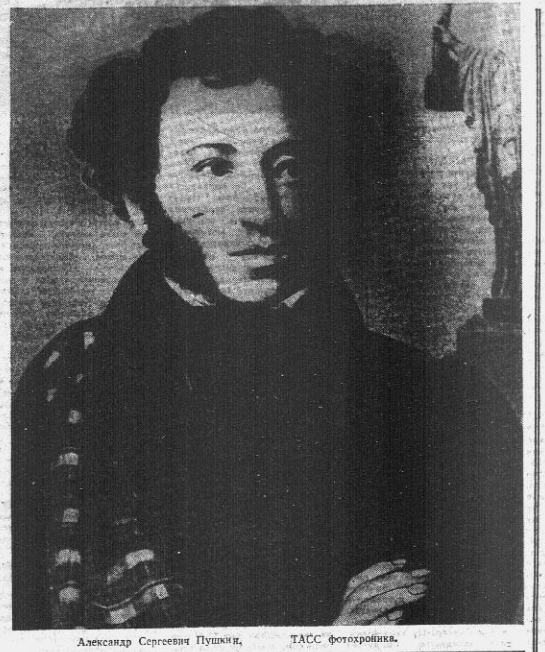

Александр Сергеевич Пушкин. ТАСС фотохроникъ.

ЛАКЪАРГБОАЦА ХЬАСТ

Сигалара сийрда седкъа хинна
Хьо гІозача мехка
дІаэттав,
Сийнача хьастара шакъа
санна
Къегаш, хьо тха дегашка
вижав.

Зама дІаух, аьнна, къа ца луш
Хьо лаьттангахьа хьежаш
латт.

Дийна вацар, аьнна тхона
вац ца луш
Хьо заман теш хинна латт.

Дж. ЯНДИЕВ.

ХІАРА халкъа хІана вац аьнна ва ший гІорвашна поэт. Цу тайпарча поэта говзамеча йоазонаша вайна гучайолкхх ший халкъа вахара юкъера гуш долчун, мегаргдолчун, наьха дегай уйлаша тІаэцачун хозал. Иштта ту вайна доккхача эрсий халкъа литературе Александр Сергеевич Пушкина цІи (1799 — 1837 шш.). Эггара хьалха эрсий поэзи хьайолаенна хьаст ба А. С. Пушкин. Эрсий воккхача пролетарски ядархочо А. М. Горькие хозахета аьннадац цох: «Пушкин — вай литература а метта а юкъагІий юкъяр я», аьнна.

Эрсий литературана А. С. Пушкина говзамеча йоазоний бола доархІам цкъа моллагІбар санна хинна Іац. Цкъа-дале, ший халкъа духовни вахара шеранГа а сийдагІа а йола оагІонат дІалоац цар. Поэзиагіа-дале, доккхача эрсий литература юкъ дІайолальраш хинна ца Іеш, эрсий литературин метта ларр елларан хинна ца Іеш, хІанз арахийца керда долаш санна наьха дегашка дахаш а деза а да уж.

Массанг ахетаг езаш йоккха мотт тІаэцачун А. С. Пушкина говзамеча йоазоншца дерригача дунен халкъий вахара юкъе а. Порбаьннача дунен кхыча халкъий ядархой Шекспира, Данте, Гете, Шиллера произведенеш санна, цун говзаме йоазоншца дуХьал цхьан эрсий халкъа хинна ца Іеш, шоай доархІ дуккхача, тайп-тайпара метташ дуйнаца, дунен халкъашца. Цунна тешал ду поэта произведенеш 87 къамий меттала араньна хиларо, цар тираж 120 миллионал совгІа хиларо.

Эггара хьалха, ший ткъо шу а делаце аьзьлча «Чаадаевга» ялача стихотворене тІа А. С. Пушкин дІаэттар ший халкъа хьаллаьца. ХІаьта ва белгагаа гучадьлар 1825-ча шера Петербурге сенатски майдан тІа паччаьа Іаьдала духьала гІайтта декабристаш боХабаьчул тІехьагІа. Ший безам декабристашца болга, ший лог царех лазилга, паччаьха Іаьдала ше духьал волга гойт поэто ну хана а ЦуХ тІехьагІа а язъьлча ший дуккхача кердача произведенешка.

Тахан, 6 июне, А. С. Пушкин ваъ 175 шу дуэ. Из вешна а 140 гарта шу да. ХІаьта а цун говзаме йоазонаш хІанз а халкъа доарХІаме гІулакх деш латт. Уж тахан а шоай доархІамаш шоашпара наьха мерза безамн бовнца да. Ала йиш йолаш да, уж хана йІоахало кІалъьдан аьнна, пар доархІам бола гІулакх даьд эрсий поэзи а проза а хьахиларан уж сиха дІахо дегІаахаран.

Цуя совгІа, А. С. Пушкина говзаме йоазоний вай боккъонцара мах баьдарцан, цар вай мехкарча доригача халкъий литературан дегІадоладеча лаьцача даьхьах ца аьлча БелгІата из ала дагІаш да Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хиннача тІехьагІа мара дегІаьха ца доладеннача ламмгача халкъий литературех. Царех цаІ да вай Нохч-ГІалгІай советски литература.

А. С. Пушкина поэтически а прозаически а говзаме йоазонаш довзаш а деза а хиннав гІалгІай мел вола литератор. Из къьхьа гойташ духха белгалонаш я. Октябрьски революци хинначул тІехьагІа, нохч-гІалгІай советски литература эггара хьалхара овла боллаг хана дІадоладу эрсий классически а советски а литература дик-дикагІа йола произведеш гІалгІай меттала хьара гІулакх. ХІаьта эггара хьалха гІалгІай меттала дешархошка кхььхарех а гІалгІай советски литература дегІадоагІача керттера моттиг дІалальначарех а я А. С. Пушкина поэтически а, прозаически а, драматически а произведеш. Поэт ваийна 100 шу дуэаш Нохч-ГІалгІай книжни налательстваш арахийнар гІалгІай ну хапарча дикдикагІа болча поэташен презаца-шен Муталиев Хьаж-Бикара, Озиев Ахьмада, Осмиев Хьамзата, Мальсагов Мухтара, гІалгІай меттала йьхача А. С. Пушкина сочиненей гуллам. Иштта ту шера арадьлар нохчий меттала Музаев Нурдина а кхьчар а кийчдаь стихай сборник.

ХІаьта шоай халкъа багахбуцамх юкъера деша говзал Іомаеш пайда эцарал совгІа, А. С. Пушкина а кхьча эрсий ядархой а говзал Іомарца, литературни опыт хьаэцарца боккъонца бола халкъа ядархой хинна дІаэттар Озиев Салмаш, Муталиев Хьаж-Бикар, Зязиков Бахьаудин, кхы дукха гІалгІайн нохчийн йоазонхой.

«ХІаьденнача наькъахочо шийлача хьастах эцаш бола пайда эцаш хьаноагІа со», йоах цхьан ший стихотворене тІа гІалгІай поэта Яндиев Джамалдина А. С. Пушкина говзаме йоазонех.

А. С. Пушкина творчество дукха езаш хиннилга гучадоал вайна Октябрьски революци хилалелха а цун тІехьагІа а нохчехи гІалгІаехи хьабаьнача публицистически йоазонаш деш хиннача Долгиев Аьдалгирена, Ахриев ЧагІийна, Бадуев СаІида, Сальмурзаев Махьмада, Беков Дордагіа Тембота, Арсанов СаІидбейна, Мальсагов Кураза Зоорбийка, вайнаьха хьалхарча коммунисташа Ахриев Пашура, Шерипов Асланбека, иштта кхычар кхолларга хьежача. Царна геттара духха езаш а дагахьа хоош а хиннай А. С. Пушкина лирика.

Поэта ше маалларг, хана йІоахала цІаккха а йицлургйоацачарех наІ хинна дІаэттай А. С. Пушкина цІи.

А. МАЛЬСАГОВ,
Нохч-ГІалгІай истории, меттан, литературен Іилма-тохаран института литературоведене сектора вокхнагІа волг Іилман болхло.

А. С Пушкин Царсио-Сельски лицее экзамен луш ва.

А. С. ПУШКИН

ЗИЗА

Цкъа доказденна зизе сона
Цкъа кинкха юкъе зодалар.
Цу зизе йисте, зизе гонах
Са уйлай болх болабелар.

Ер мичаъ даьГІад лепаш,
ловзаш,
МалагІча біаьстено кхелладі
Ер хьийста кулг дий сона
довзаш!

Уьх оагІон тІа сендухь
дилладі
Шиъ віашагІкхийтта, белар
баьхьн,
Е віашагІнъастар белгалдеш!
Е хьуна юкъе лепар баьхьн,
Саьхьердаш, сина лоІам бешІ
Из дийна йиІ! Из вий-те
дийна!

Уж уьхаза бах, е діабаьхьб!
Е хІаналехь уж, ер
талашийна,
Ер зизе мо, матарбаьхьб!

□ □

АНЧАР

Малхо доказдаьда лаьтта,
Даьхьаьзьвьнуьхь Іаламо.
Анчар я цхьаьна-цхьаь ора
лаьташ,
Хе тІа этта салте мо.

Пюмарах чухийца овла,
Из га доэьаьн Іоадеш латт.
Доэьаьн тІьворонаша Іоолла
Массенахьа дІадаьрждаш.

Доэьаьн, хоастаг чаих а
дуэаш,
ТІадам тІадамца Іолег.
Сайрийна, бурнгташ хуьвш,
Уж тІадамаш шийла кьег.

Оаьхьаьрш даьхьш гаьнах,
Цкнь тІадагІаш, Іьарж мух,
Ца хоош хьокхаьбелча цунах,
Унах бизе, діаьхо ух.

Морх тІайоагІа, догІа
даьхьаш,
Из а, елхаш, гаьнах кьаьх.

ДогІан хинца цхьана доэьаьн
Ткъворонаш тІара чумехк.

Саго-м делар сага амар,
Анчар йолча гІо' аьлар,
Дуэьала ца оалаш хІама,
Вон кинь бе аравьлар.

Сецца ца цхьа ткъворо ора,
Бера валар доалла кІуьх.

Ше анхар бос баха тІара, —
Юхь тІа діайха хьаьдар
хьуьх,

Доэьаьн дера цо.
Міаьдвенна,
Нилг анна, вежар ше.

Паччаьхь когашка, вежна
Лай діаьвьлар, вожкаше.
Паччаьхь-м, доэьаьн хьийца,
Пьаьсшашка чуьдийтар.

Лоалхоэшта Іоаьжал нийца
Пенкха уж діадахийтар.

ГІалгІай меттала йьхай
Гогиев Гиркана.

Ю. ЧАХИЕВ.

* * *

Хьоно духха йийзаш
Кавказ —
Хьона йийзар кортамукьле
яр.

Хьа дега чу' хинчар массаз
Сагацара боккха безам бар.

Цудуъ, духха везаш, наха
Массе хана доккха сий хьа
ду.

Цудуъ, дами вися вахар
Хьо хІаранг діагІа
біаргагу.

М.-С. ПЛИЕВ.

Пушкинга

Дожаргдоацаш да, поэт,
хьа чурт,
Дицлургдоацаш да хьа
хІара сурт.

Беркате ба хьа поэзен хьаст,
Цунах зовне эзар тоатолг
хьаст.

Доах хьа иллеш негро
Африке,
КІорда ца деш ший оаз
екае,

Доах хьа иллеш поэм чу
гІалгІаче,
Нохчоче доах, доах уж
Іандечо,

Дек уж Дахье лаархІо
Іомавеш,
Безаршта турпал тхьамаш
деш,

ДоттагІаца чІоагІа тІаьш
цар техк,
Царгг даьм кІоахал, сердал
мехк.

Хьа иллешца бераш мерза
тхьоос,
Шоай цхарилгаш цар
фордашка тоос,

Пенк кхелахь дошо
чкъьрий лувш,

Дезар, эзар
чкъьрилгашка дувш,

Бохам баьнча гуш хьа
Чернюмор,

Пенахь цунга летІашш со а
вар.

Хьоастар цо со,
хьаьлайдора тур,
Оалар; «Цунга бохьтаргба
вай кхуг!..»

Дожаргдоацаш да, поэт хьа
чурт,
Дицлургдоацаш да хьа хІара
сурт.

Беркате ба хьа поэзен
хьаст,
Цунах зовне эзар тоатолг
хьаст.

ра кьона хинна дешархой. Долакха-Юрт дораеш хиннаршта новкъостала енай иштта чеРий отряд а. Цу хана деиа Долакха-Юрта юкъе латт из лоРеш бейнаршта баь боарз-паьмятник, юкъара ираз баьхьн делаш даьча тІемашка чІоагІа-ешнача вай халкъий цхьоагІон доттагІаьлен сиплоп саьша.

Коталожа гІа боахвш берригача мехка гІолла ДІадаьржар Советски Іаьдал, ергига халонаш, мел низ болаш ужяле а, ховадамболлаш эшайора пролетариата диктатура оттаяра тІехьара болхлой класса социалистически болам, лаьтта баьхьн долаш ахархона лоаттабаь кьовсам, парГІатонеш тІехьара тІехьарарча бокъонаштеи тІехьара къамий - кортамукьалон болам В. И. Ленина кулгаша Коммунистически партс юкъарча революционин дизах дІатехандаьдеш.

Вай мехка къамий доШ кьовстадеш селларг доккхий толамаш дахарх вай декхарийла де сийлахь - воккхача Ленина ценена.

Советски Іаьдал даьннача хьадзарча шерашке а В. И. Ленина эггара саготагІа дола деиар кхар санна партенеи принЦельстваненех хьалхашка оттадьдь къамий доШ практически кьоастаделГа.

Ленина хьийхад, къамий парГІатон цхьатара бокъонаш Советски Іаьдала маІангара шийГтара хьайоагІаш и, Советски Іаьдал долча метте вІалла а хІоа йиш иц къамаш Іаьдаьчо бокъонех дахьан лоаттадар, яхаш.

Сийлахь - воккхача Ленина хьахьеГача нахага васкет даьд молларІча кцкеьха яле а національнамаш міиар болаш гоамал хила аьнна, до ДІадийхад, со аьнначара йолча шовнинмаиеен моттигеча буржуазин національнализмаш кьехтам боаЦаш кьовсам лоаттабелга.

Лергйоанача ленински идеий байрахка кІал парте, социализм хьалъеча юкъагІа, вай мехкара хьалъаш вежаршка йола цхьа дезал а баь кхотадьдь.

Советски Союза халкъий доХарглоана лоттаГІаи вежаршка йола солидарности чІоагІгара доарХІамегІара хьал а хинна дІаэттад уж политически боахамех ГІулакхашта дегІакхувлар, паччаьха Іаьдалгара тІехьаьлена кхьаьна ильнкна бокъо йоацаш хинна хьал цІендаь дІадаккхар.

«Революци ялалеьларча ханачара вайга кхаььча асПектанна диллача бокъонца кьоастадаь даьшпод вай кьмий доШ», — аьлар нов. Л. И. Брежнева СССР 50 шу дизарга хетаььна торжественни заседаре ше кьамаьл деш,

СССР дерригача халкъашца цхьана ха а хьегаш кхоьчашдаьд из дехкар. ЦхьаБаькъда из кьоастадеча керттера даьхьа Советски Союза дерригача халкъий воккхаГІВола воша доарХІаш долча сийлахь - доккхача эрсий халкъа кхоьч. Эрсий хОлько камаьршен шийна болча ВьТтОа дуьйа доаЦаш новкъостал даьд СССР дерригача халкъашта промышленность хьалъеча, боккха социалистически юрта боаЦаш хьабеча, культура дегІаОладеча, къамий кадраш хьалкхееча.

Ленински къамий политикАца КарагІдаьнначаш СССР Конституце тІа хьахьеккад. Расайи къамийн цхьатара боьхьонаш новша рЕсйстски прИцинаш законатІа чІоагІьеш дола буржуазин конституцешца пийсдача кІоарГта интернационалын да социализма мехка Конституци. Буржуазин мехкашка, хабара къамийн расайи бокъонаш цхьатара я а яхаш, мадарра аьнча, кагий къамаш тоІалв доаЦаш Іаьдалгара тІехьаьлена кхьаьна ильнкна бокъо йоацаш хинна хьал цІендаь дІадаккхар.

«Революци ялалеьларча ханачара вайга кхаььча асПектанна диллача бокъонца кьоастадаь даьшпод вай къамий доШ», — аьлар нов. Л. И. Брежнева СССР 50 шу дизарга хетаььна торжественни заседаре ше кьамаьл деш,

СССР дерригача халкъашца цхьана ха а хьегаш кхоьчашдаьд из дехкар. ЦхьаБаькъда из кьоастадеча керттера даьхьа Советски Союза дерригача халкъий воккхаГІВола воша доарХІаш долча сийлахь - доккхача эрсий халкъа кхоьч. Эрсий хОлько камаьршен шийна болча ВьТтОа дуьйа доаЦаш новкъостал даьд СССР дерригача халкъашта промышленность хьалъеча, боккха социалистически юрта боаЦаш хьабеча, культура дегІаОладеча, къамий кадраш хьалкхееча.

Ленински къамий политикАца КарагІдаьнначаш СССР Конституце тІа хьахьеккад. Расайи къамийн цхьатара боьхьонаш новша рЕсйстски прИцинаш законатІа чІоагІьеш дола буржуазин конституцешца пийсдача кІоарГта интернационалын да социализма мехка Конституци. Буржуазин мехкашка, хабара къамийн расайи бокъонаш цхьатара я а яхаш, мадарра аьнча, кагий къамаш тоІалв доаЦаш Іаьдалгара тІехьаьлена кхьаьна ильнкна бокъо йоацаш хинна хьал лоаттадаьрен расистски политика лелаю.

СССР Конституце хьахьайкаду дерригача къамийн расайи бокъонаш, молларІча мотт дувши шІека боС боланн уж дале а, бокъонца цхьатарра хІара. Къьнарча буржуазин къамий ларда тІа Советски Іаьдала хьалацца дика вІаштІехьа а дальна социалистически интернационализма байрахка кІал дегІаьх керда социалистически къамаш. Советски Іаьдала оньто хьаььхьхал, социализма эмалаьха керда социалистически къамаш массе оагІорахьара дегІаьхаран товдаларн аьттув болашагІа лоа хьалаш хьахьлайташ хилар.

Социалистически къамаш бокъонца дерригача халкъа кхьара а кхоталеена а, машар бошана классовн вІашдуьхьленех мукъа доза къамаш ди. Коммунизм хьальеча юкъагІа социалистически къамашн наРодностаин хаддаиза дегІаьх, кхы а «іоагІогІа кхоталу, керда ГІулакхашн дикагІйола омаллаш Іомаю.

«Мах баь варгвоацаш доккха да В. И. Ленина инициативагІа, Коммунистически парте кулгаша хьаьча Советски Социалистически РеспубликАй Союзо ах бІаь шера адамий исторена юкъе лаьцо дакъа, белгалдоаЦХ КПСС ЦК, СССР Лаккхьарча Совета, РСФСР Лаккхьарча Совета цхьана хиннача торжественни заседаре «Советски Социалистически РеспубликАй Союза 50 шу дизарга хьакъехьа» нов. Л. И. Брежнева яьча доклада тІа.— Социалистически общество СССР-е духььашца хьаьлаьь хІлар, хАлкъашта юкъера бокъонца цхьатаррарча бокъонеГІа йола ГІулакхаш практикеш мишта дуьл духььашца хьаььхьхха хилар, шецо йоацаш, массе хана дерригача халкъашта даГІедоагІаш цар маХ бешн хургда».

Йоацача исторически юкъаГІа халкъий экономически, политически, идеологически цхьоагІо вІаштІехьаьккхар бахьан долаш хьаьхинний историе чухь бІагІра ца яІаяа тайпара йола наьха социальнин интернационалынн обшность — советски, хьлаь.

«ІІхьабакъда, — аьннад нов. Л. И. Брежнева «Советски Социалистически Республикай Союза 50 шу дизарга хьакъехьа» ше доклад еш, — къамий отношеенш социализм бокъонца кхаььа яьнна хана а — кхы я даим дегІаухкан, керда проблемаш декхарашн хьалхашка оттаеш йола реальность. Уж дешаш хаддаиза ший теркама юкъоттаг лоаттеду парте, бІарча хьаийлача берригача мехка а къьаст-къьаста хьанийача хІара республика а хьашташ балхаш долаш, коммунизм хьалъяр духьа уж шоай хаиниахьа кхоачаш а деш.

Дийнде йиш ца национализмически харц чІлаш, къамий логийлаш тІехььнка е зарцаьхььнца гойтар — политически ГІулакха бокъонца кхийтта баланна болча наьха психологеГІ тоссаденна доалла, Іаьлаьмте чІоагІа даХаш ГІулакх хилар. Уж, харц уйлаш яхарш, діаХо а юк кхиметтел къамашта юкъерча отношеенашка молларІча антагонизмаша йола объективни предпосылкаш діаььяна духха ха йолча хьалашка а. Теркал ца деш дита йиш иц, гучалелха националистически теЦденцеш национализмаца кхоачарле а хиле діаотташ йола местничестваца каст-каста юкъалуш хилар.

Иштта мара бокъо яц вай, националистически пережитканш буржуазин дунен политикашен пропагандисташен арахьара массе тайпара хьалъхеен хилар дицде а. Вай классови моастаГІий шоай ма дулла ту тайпара моастаГІаца юкъедолла ГІерт, вай мехка хьалкъий цхьоагІо кІезиг-духха яь а мелЬяр духьа».

Националистически біеха уйлаш Нохч-ГІалгІайче яхаш хиларг дуьнчун хана теркал ца де йиш яц уж шиз тайпара гучаюалаш хилар — цхьаьдале, цІагІа леладе доагІача ГІулакхашта доарзагІа вуьлар, шоолагІа-дале, ший къамаи діаХорлар ца гор, пролетарски интернационализма проблемаш кхетаде ца-лар. ЦхьаБаькъда из-тІехььлрдар хьалъеду хьалха хьаьл доаЦаш хинна, хІанз а тІехьа национализма буржуазин пропагандаш шоай аьттув баьнна хана пайда эца безам бараш.

Эггара доккхагІа доза зулам да национализмаш юхедиса леладу хІамаш. Из фу яхилга да аьнча, къамашта юкъе меттеп, тайпашта юкъе а моастаГІаи долла Іерт цхьабола нах е группаш цхьан хана шоай фуйгайнан хинна да яхаш лаьтта кьувеаш, е цхьа фунекх-даьча хана цхьан тайпанно воХлан саг вехах цхьа деха беза яхаш.

Су нахи хІана а хьетаде лаш е цар шоашта хоошшеча а терхал ца деш дут вай мехка дерригача лаьтта паччаьхьлхеен хилар, цхьанна а сагО шийтара доал де йиш болаш ко-Іоттабалта лаьттан чІетилг ца хилар.

Хоош да, шо-шоай къамаш хестадара уйлаш вай мехка йоацаш дукха ха болта. ЦхьаБаькъда, интернационалын кхетам баларг беш бола болх мелбаьлйтача меттг цар шоаш хоболайтилга. Цудухьа парте вІІна хьеч, коммунизмн хьалъеш духьа кхьоьсам доаттабеча юкъагІа пролетарски интернационализма уйлаша наха кхетам баьлар кхьаьн ший доаЦаш чухьа хьеччара духьалара бокъха низ хилар.

Къахьегамхошта интернационалын кхетам баларг ловрХІамегІара ГІулакх да коммунизм хьалъеча хана интернационалынн къамийн декхарашн юкъе юкъ йолла йиш йоацаш хилар кхетаьлар. СССР-е дахаче дерригача халкъий къамаш хьаштаеш интернационалын дьаштаеш цхьана дика тарлдуте кхетаьлар.

Вай мехка ший дерригІа діа-

«СЕРДАЛО»
ІетІа оагІ, 6 июнь, 1974 шш.

Лор СафиІат

...Назрановски районн поликлиника. Хіара денна зіамгіа а боккха а дукха нах хі цигга. Боккхача бизарг йоаккх ваер поликлиникеа ваезуоцие Ужахова Яъхьий Сафиіата цін. Дика йоаз из-Назьаре ваахачіара ціара сага. Йоаз дика саг хиларна.

Массаза а корадоагіе цун наьнага а могаш доацача берга а эла хоза доаг. Цудухьа воккхавар а зіамгіеъ а чіаъгіа разьяр ва цунна. Кьонача воаношта берга Іунал мишта де деза хьех, зіаммічаг берга лазар хьегаргдоацаш из лорадаяъ дуйн.

Зіамгіа Іьача хаиг чіоагіе памогаш хиннаяр Сафиіат, цу хана цун чиахілоно четтаотгаяра йиз тіабхьийтар кіай халаташ дуьхача лорашъ. Цу хана доиг дег чу ессаз ваъ уйла ...-фуьгіа а даь а лор чіла. Шийна кіай халат тийгар, хіьъта ший тенккех чиахой а бьь лорадаяъ ловзаш хулар йиг.

Ха' дайдоар, баьхла лор хиларна уйла цІаккха а дег чура ялаяр. Школе цахаддаш саитаре декхарашш кхоачаидеш кхаеп Сафиіат.

Школе 8 кілаче чакхььаккхьчул лехьгіа 1962 шерашкарна деш медицинаеп. Хіаъта цул тіехьгіа — медицински институт чакхйоккхьх. Хіаиз йоаханіг цу-да цо Назрановски поликлиника хиеъчуошелаг болх бо.

Шка поликлиникеа всаваяпо льта ког кагбенна Гадаборшев Мухьмад. Хирург кхыча чиахоцунна операци еш вар. Ха ца йоаеш ций кабинете цІе а вагга йІаькка гипс кийчеъ йолаеп.

Сунженски районе хьелларгьа хьаьхьгаеп сахьаІаеп лагерашкарна. Хьаьхьгаеп цу гІулаккх хьаьхке деш кийчьа. Лагерашкарна, пионервожатеп, гІулаккх дергдола нах хьхьяржаш зиннка болх чакхйаьккхаеб юртбоаьхама профсоюзн райкомо, комсомольски-кагирбой пионийн, профсоюзиг, организацешна боаччаиг кулгалхошна.

Аьхьи пионерски лагерашка салоІаргіа вай республика дукхаеп районашкара деш-ардошна. Районерча XIX партсъезда цІеваргіа колхозе болх беш хьуржьа бІаь саг хьоогіа цін бригада. Ленина цІеваргіа колхозе — 150 саг. XX партсъезда цІеваргіа — бІаь саг, «Путь к коммунизму» колхозе 100 саг чуволгіа цін бригада.

Иштта Сеин-эвоски. Нестеровски, Первомайски юьхьерча школай дешархоеп вІашагІйохкаргьа хьуна Іунадарга бригадаш.

Цу берригача балхо дешархошта пайдаеш, аьна салаІаргіо новкьостал дергда.

Е. ЖЕЛЕЗНОВА,
Сунженски юртбоахама профсоюза райкома предсе-датель.

ХОРЖАМАШКАРА ХОРЖАМАШКА

Шолж цІена хургда

Духха ха ш1 Шолжа берде ейстошка цхьан пІеІлгаца хіана баг аьнна механдьтта продуктай тІоа кіла. Шолжа тІера хьаьлгіаеп механдьтта продуктай хьаж аьхкн хьаьстте новкъе яр наьх. Цихьаккха тайна чиъьара бацар Шолжа чу, цун ссагіа Кастийс-ка форда чурра чиъьаьрата а тІоагіа ...зе дора цо.

Бахача наьха унахцІено а ламан а лорадаяр партеи правительстер Грозне очистни сооружений комплекс хьаьлгіра болх бола цоьмаг тІаийцер.

Грозне очистни сооружениеп хьаьлгіра паччаьхьалхенго хьаьхйцар 40 миллион сом, цох хіанлелхьа пайда ййцар 23 миллион сом да. Цхьабаьккда пайда ййцер ах соагіа ахча мара деше а хіанз массаене гу Грозне хиннз хуьцдиаш. Шолж дикка цІенденнад.

Грозне хьаьлгіра механдьтта чакхдоахечеп предприятешкара хьаьгаш доладеш хиш цІенденнад. Биологическеп цехеп механически станцин. Уж чІоагіе чоалхене комплексаш а. Диначьа а бус а Шолжа чу хьаьчуъ промышленнин, бахача наьха канализацера, кхачаьхьа ра хьаьгіа хиш цІенду цига. Цун соагіа цкъа пайда ййца механдьтта чакхдоахача заводашкара хьаьрадоагіе хиш цІенденна предприятешка а я лаьрхіа пиоьадеш. Хіаъта производственно - товарни конторе цу гІулаккх лаьрхіа хьаьлгіа электрообеспечивающи установка. Грозненсин химиеп комбинатера, Н. Анисимовен А. Шерипоеп цІеваргіа механдьтта чакхдоахача заводашкара хьадоагіе-ча хиш хьаьлгіра соагіа механическеп ка ЦІенденнад йолча станце цох хуьг йоаьхіа механическеп примесаш дійдоах. Цун тІехьагіа лаьтта кіаг гІолла йоаьчв трубопровода чу гІолла из хиш биологическеп цехе дІадоахйт. Механически хьисапе хиш цІенденнад ерриг гІоа площадка я.

Биологическеп цехера механдьеца хиш биологиче цІенденнаеп дай хьажарга городан врахье Петропавловски шоссе йолча-чахьа хьаьлгіа отстойникашка дІадоахйт из. Цига Іочухйца чиъьарий корзарідьнна хьузде специалисташа хов из хиш биологическеп биологиче цІенденнаеп доацІира. Бакъда, уж тІехьарча шерашка цу тайпара гІулаккх нийсденнадеш. Хіанз цу Іамашка бахача наха а луьцдеш чиъьарий да. Шийна санна хьаьгіа да из, цунца дукха кислород я, кхьметтеп оаго мала йиш йолаеп да из.

Цу Іамашка биологически цІенденнадеш хиш Шолжа чу доаг. Хіанз Шолжа чу да чаберг, хоп чиъьара яха а кхьідола а -кхъарий.

Биологически цехо дийнахьн буси цІенденг 120 ззар кубически метр промышленнин кхьідолен Шолжа чу хьечуъх хиш. Хьехулена шера цо дийнахьн буси цІенденнадеш 160 ззар кубически метр хиш.

Уж тІехьарча шерашка кІаначаца механдьта чакхдоахеча предприятешкара дІаъуъш доца промышленнин хиш цІенденнадеш хіама деш хинна дац аьлча нийса хургдац. Хиш цІенденнадеш цига хьаьлгір кислородешкарна, отстойникашкарна, отстойникашкарна, кхьіраш.

Цхьабакъда шер боагІаеп тайпара пайда ладацер. 1965 — 1973 Шолжа чу дІаъуъхуъ бІеха хиш цІенденнадеш тІаьрзаяь мероприятеш чакхйоахача дІадийнйтад 25,6 миллион сом, хіама гІишлон-монтажнин балхаш дера дІадахйтар 22 миллион сом да.

ІАЛАЬМАТЕ боккхача лаьрхіамера объект я бІеха хиш механически цІенденнадеш йолча станци. Массеех гаг мара ваз цига хьаьгіаеп, дерриг а шийна дІатІийлйад автоматикас. Хіара дийнахьн бусчи хоьхьтіча ззар кубически метр шоьлагіа пайда ййца хиш механически примесех цІенденнадеш цига. Цун тІехьагіа йоаьхіа хьаь насосо хиш дІадохйт биологически цехе. Цох очистни сооружениеп дог оаз, хіама аьлча, бІеха хиш боьхонца цІенденнадеш доаг цига. Механически цехе дІакъоастадеш фенол, бензол, механически примесеш, яшш йола механически примесаш, биологическеп лаьрхіаме я гІомара фильтраш. ДІатІаьхьежача ъьона цІена да аьлна хетача хиъ хуьл яшш йола продукташ. Уж ъьона цІенна хьаьхьоаеш цу фильтраша. Массанаьха гІолла цІенденнадеш чакхдаьна хиш айратенга кхоач. Цига массе тайпа микробаш хиъ хьаьхьоастаеш.

Дерригча канализационни хиш, ІьагІадоагіеча шера биологически цехе цІенденнадеш хургда. Хіанз дийнахьн буси уххаза цІенду 60 ззар кубически метр хиш.

Хіанз В. И. Ленина цІеваргіа ча механдьта чакхдоахача заводера хьадоагіе бІеха хиш цІенденнадеш йола комплекс хьаьгаш езаш я. Очистни сооружениеп хьаьлгіра проект Харьковски «Водоканалпроект» ярх институт я. Проект дика оттаяй. Цхьабакъда Грозненна Іиллмахошна, новгородца, специалисташа, рационализаторашца цхьаьдола хуьцмаш даьд цунна. Из балхьн долаш 5—6 миллион сом хходе яІаштІеъьдьинад.

Шолжа гІа хиъ пайда эцара а из Іаламашде а йолча градирни блокаш а боккхача лаьрхіаме я. ДІадахйна шерашка Шолжа чурра шийлача хиъ пайда мийбо-га заводий установкашка. Цар болх бола хана дІоъ а лора, бІех а лора из, цун тІехьагіа хиъ цІен а ца йаш Шолжа чу а чудохийтар. Хіанз цу лакхе йийцеча блокашка цІен а деш массехазза пайда эц цкъа болх байтаче хиъ. Установкашка дІоаъуъ из, хіама шолде градирнашка дІадохйт. Ловцца аьлча, Грозненча, къьстте Заводской районера промышленни предприятешкара хьаьгаш хиннз бІеха хиш цІенденнадеш, наьха унахцІено пораяра ерриг тороташ оарцаеп яьха къьхьег Іиллмахошца, специалисташа, болхлоша.

КАРАГІДИЙННАРА Шолжа дукха дале а ййслаІча пятилетка хиъ тІеъьхьарча шин шера де дезарвш кіазиг дац. ПІадоагіе цу чакхдаьнаеп эксплуатаци дІаяла оаш я очистни сооружениш, эксплуатаци дІаяла еза В. И. Ленина цІеваргіа механдьтта чакхдоахача заводера хиъ массехазза пайда йийбе торо яшш йола шин блок, енергоаддонни производственни канализаци, Заводской районера очистни сооруженеш, хіанзчул 40 ззар кубически метр дукхагіа хиъ дийнахьн буси цІенденнадеш хургда биологически йолча цехера мощность. Уж шера № 1 йола площадка, цун тІехьагіа Грозненски машиннаьхьа отделенерна, пропарочни станцера, «Грозненфитехмизаводын» объединенерна автотранспортни конторера, производственно-товарни конторера, ГРОЗНИЙ-ца дІаъуъш доца бІеха хиш цІенденна дІадергда. Биологически цеха мощность лаьхьлера ялар бахьн долаш горда бахьма-бытовкашкара дІаъуъш мел доца хиш цІена хургда, уж Шолжа чу дІачу а ца ухийтаеш церех пайда йийбергда.

Грознера мехдьта чакхдоахе предприятеш дукхьашка болх бе йолаеннача хана цига арахецш фитагенн бензини мера ца хиларца дувзаделна дукха мехдьта продукташ йІоагіаеш а доахаш цер чу ахийта а езаш хулар. Цу хана дІаийнача мехдьта продуктех йолча цІенденнадеш йола мероприяташ а я йийчьаеш. Лаьтта доькъдеш хургда ййга иглофильтрин установка (ЛИУ-6). Кастта В. И. Ленина цІеваргіа заводе болх бе йолаергьгіа дІа-юха уж установка. Цунца 5—6 метр кІоарга сказанника а доахаш ерриг шерашка лаьттах дІаийна мехдьта продукташ эхьхьестаергьгіа.

1970 шераца йийсйича Шолжаца уш хинна фенол 15-зза кІезиг денна, мехдьта продукташ 4-зза. Цхьабакъда хіанз а тІехьа яшш йола мехдьта продукташ кІезиг-дукха уш Шолжах. Цхьабакъда очистни сооруженеш хиззза хьаьлгіа, хьаьчь аьлча цхьаьнца зене хіама хургьгіа цунца. Из иштта хилийтаеп да дезаш цхьаьнца а да: реконструци е еза канализаци ва-гіаьнна оставаеш, іара технологически установкаш хиъ Іалашдеча системашта деза.

Уж тІехьарча хана хиш, фо бІех ца дийнйтара дукха балхьн дьд резервуарни парнера товаш, мехдьта продукташ дІаъуъйтаеш йола турбопровод йолаеп лаьттан кІаначера хьаййоахьш лаьт. Нагахь аьа моттиг йийсьеча сихха тоаг йиштхургьгіа ун.

Уж лакхе доаладаьна масаллаша кььхта хьаьлгіа карагІдийнарашца дукха хилар. Цхьабакъда цІадола кхоачамбобаца-ца а йийслу уж лаьрхіаме объяснашца хьаьлгіа. 1971 — 1973 шераца уж хьаьлгіча гІишлон-монтажни балхаш да-са хьаьхьоаеш дер 15,5 миллион сом, хіама цу юьхь гІишлонхой бекъаІа пайда ца эцаш дисар 2,9 миллион сом. Хиннаьхьа хьаьхьг ца йоаеш йийсар № 1 йола площадка, мехдьта чакхдоахача заводашкара цкъа пайда йийца хиш масехазза пайда эцера йола блокаш, кхьіраш.

Цуз гоаіа очистни сооруженеш сихха хьаьгіа йоахийтаеш комплектующи организацешца («Союзгазнефтекомплект «Севзапкомплект оборудование») хьачар а материально - техническин Іалашон Кьийбаседа-Кавказски управленеп а. Цер бехкагіа хиннаьхьа хьекачаш, оборудовани, насосаш, хьажтрооборудовани, заборни арматура, кабельни изделеш, кхьмраш. Уж шера шоллагІчеп кхоачаІчеп квартале хьаьгіаеп яа аьаш я кІаьйьна ноьдеш. Иштта материально - техническин Іалашон гІулаккх лелар бахьн долаш очистни сооруженеш хьаьгіра ха тхийтаеп.

Уж хьоачамбобацарца дІа а дьхьа йиллача хана уж лаьрхіаме объекташ хьаьгіра оарцаеп бьаннаб мехдьта-тахой, специалисташ.

Б. СЛЕДНЕВ,
«Грозненфитехмизаводын» объединенно гонкьхьа-ргеца лорадера отдела начальник.

В. КОСТОЕВ,
тха спец. корр.

СУРТА ТІА: А. Шерипоев цІеваргіа Грозненски мехдьта чакхдоахача заводера дІаъуъ хиш цІенденна биологически цеха цІьа установка.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ПИОНЕРИЙ АХКА

ДІадоладеннад дешархой ахкара кхиъйцаеп. Кастта Сунженски районе хьелларгьа хьаьгьгаеп салаІаеп лагерашкара. Хьаьгіа цуз тІехьгіа — медицински институт чакхйоккхьх. Хіанз йоаханіг цу-да цо Назрановски поликлиника хиеъчуошелаг болх бо.

Шка поликлиникеа всаваяпо льта ког кагбенна Гадаборшев Мухьмад. Хирург кхыча чиахоцунна операци еш вар. Ха ца йоаеш ций кабинете цІе а вагга йІаькка гипс кийчеъ йолаеп.

Ткъа пионерски лагерашка салоІаргіа вай республика дукхаеп районашкара деш-ардошна. ХІХ партсъезда цІеваргіа колхозе болх беш хьуржьа бІаь саг хьоогіа цін бригада. Ленина цІеваргіа колхозе — 150 саг. ХХ партсъезда цІеваргіа — бІаь саг, «Путь к коммунизму» колхозе 100 саг чуволгіа цін бригада.

Иштта Сеин-эвоски. Нестеровски, Первомайски юьхьерча школай дешархоеп вІашагІйохкаргьа хьуна Іунадарга бригадаш.

Цу берригача балхо дешархошта пайдаеш, аьна салаІаргіо новкьостал дергда.

Е. ЖЕЛЕЗНОВА,
Сунженски юртбоахама профсоюза райкома предсе-датель.

Хьехархочун хьалхара гІа

Ши цу хьалха Нохч-ГІалгІайнен пачхьалхьлен университ чакхъьккхача Чаьхьарен района ТІхьилгочуогІ-юртарча юьхьерча школе эрсийн гІалгІайн мотт хьеха хьожайгр ІІаьлгиева Розах.

Хьалхара гІа боаккхаш мотталгІа саг тІайн-тайпара халонаш хьалхьийна отт. Духьалонца боллг бе йолчуъ Розайна а йийсьелар уж. Юьт. цига баьха нах, школа педагогическ коллектив, керттердар — ше хьехархгдола берашн довза дезаш дар. Хіанз из дерригга тІехьаьнка да. Школа боккхача дезаш Іьмерзиг дезаш тІехьаьнка. Розах. Хіаьта духььашка болх бе воливенначоа из нІи йккхьара тоъьаг хІама карагІдала ма дезий. Дика тешаш ду ньонна гІеъдарчоаш школа коллективо, юртарча наха, хіаьта бе-рашта из мел хьаьсара я ховрга, цу уроке, цо кружковой болх беш нийсьелча. Дукха еза Роза дешархошта но ший предмет кІоаьйта довзаш, из дикагІа кхетаергдола тайпара хьеъаеш.

Дукха хьаьлер Розас эрсийн гІалгІайн меттаех, литературчо балта довзаш шийна. Дешархошца словарни болх бар керттера лерхІ хьехархочо. Эрсий деша мийн, из ядара боьхьаш царна «Через Кавказ» ціна пунна кавагІдоаш эрсийн гІалгІайн металла каст-каста дополнительни заняттеш еш.

Цо кулгалъеш а хьехаш а йола 5 «А» класс школе дикагІъяр я дешарга а общественни балха юьхье дакъа лацарга а диллача «Правофлангаш» яха вьийсл а йоаккхаш чакхдаьккхад цун класса дешархошца ма дешарга шу. Хіаьта уж БІаьстта ишш ышш гуллеш цун класс хьалхьаьйлар. Ерригача школа-на ййс тоаг тиша аьнк гуллеш задани сиьлар уьхі шеца. Хіаьта Нальчика Розай класса дешархошца шозан ворхІ тоаг гуллийр.

Чакхдьнна дешарга шу Нальчиева Розай дешархой кариклашка цІабІйрзаб. Уьх аьхьи шозай хьаьмсарца дьезарг хочунца вай мехда сийдеш моттташ. Іалам довзарр вискургеш е лаьрхІа іара шу.

Іьгра ерача дийнахьэ хуьлар эанттеш. Студенташца лекцеш, лаьтта цІендарга йола мероприяташ а я йийчьаеш. Лаьтта доькъдеш хургда ййга иглофильтрин установка (ЛИУ-6). Кастта В. И. Ленина цІеваргіа заводе болх бе йолаергьгіа дІа-юха уж установка. Цунца 5—6 метр кІоарга сказанника а доахаш ерриг шерашка лаьттах дІаийна мехдьта продукташ кІезиг-дукха уш Шолжах. Цхьабакъда очистни сооруженеш хиззза хьаьлгіа, хьаьчь аьлча цхьаьнца зене хіама хургьгіа цунца. Из иштта хилийтаеп да дезаш цхьаьнца а да: реконструци е еза канализаци ва-гіаьнна оставаеш, іара технологически установкаш хиъ Іалашдеча системашта деза.

Уж тІехьарча хана хиш, фо бІех ца дийнйтара дукха балхьн дьд резервуарни парнера товаш, мехдьта продукташ дІаъуъйтаеш йола турбопровод йолаеп лаьттан кІаначера хьаййоахьш лаьт. Нагахь аьа моттиг йийсьеча сихха тоаг йиштхургьгіа ун.

Уж лакхе доаладаьна масаллаша кььхта хьаьлгіа карагІдийнарашца дукха хилар. Цхьабакъда цІадола кхоачамбобаца-ца а йийслу уж лаьрхіаме объяснашца хьаьлгіа. 1971 — 1973 шераца уж хьаьлгіча гІишлон-монтажни балхаш да-са хьаьхьоаеш дер 15,5 миллион сом, хіама цу юьхь гІишлонхой бекъаІа пайда ца эцаш дисар 2,9 миллион сом. Хиннаьхьа хьаьхьг ца йоаеш йийсар № 1 йола площадка, мехдьта чакхдоахача заводашкара цкъа пайда йийца хиш масехазза пайда эцера йола блокаш, кхьіраш.

Цуз гоаіа очистни сооруженеш сихха хьаьгіа йоахийтаеш комплектующи организацешца («Союзгазнефтекомплект «Севзапкомплект оборудование») хьачар а материально - техническин Іалашон Кьийбаседа-Кавказски управленеп а. Цер бехкагіа хиннаьхьа хьекачаш, оборудовани, насосаш, хьажтрооборудовани, заборни арматура, кабельни изделеш, кхьмраш. Уж шера шоллагІчеп кхоачаІчеп квартале хьаьгіаеп яа аьаш я кІаьйьна ноьдеш. Иштта материально - техническин Іалашон гІулаккх лелар бахьн долаш очистни сооруженеш хьаьгіра ха тхийтаеп.

Уж хьоачамбобацарца дІа а дьхьа йиллача хана уж лаьрхіаме объекташ хьаьгіра оарцаеп бьаннаб мехдьта-тахой, специалисташ.

Б. СЛЕДНЕВ,
«Грозненфитехмизаводын» объединенно гонкьхьа-ргеца лорадера отдела начальник.

В. КОСТОЕВ,
тха спец. корр.

СУРТА ТІА: А. Шерипоев цІеваргіа Грозненски мехдьта чакхдоахача заводера дІаъуъ хиш цІенденна биологически цеха цІьа установка.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ГАЗЕТА ГІОНЧИЙ

Шу хьалха Нохч-ГІалгІайн паччаьхьлен университе общественни профессорей-преподавателашца ГІалгІийн газета общественни корреспондентий отделенеи.

Кердана отделене сиха тІаъуър студентий терхам. Дуьнен тІа кьаьхьчарца. Дуьнен тІа бентаьлонца, газета жанрашца, радиоен телевиденен балхашца, газета хьалдаьр техника яйзар ладугІаргаштта.

В. СИБИРЯКОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Деша дувла тхо долча

№ 28 ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ПРОФЕССИОНАЛЬНО - ТЕХНИЧЕСКИ УЧИЛИЩО

1974-1975 дешара шера деша дІачуъ дешархой.

Училищо квалифицированни болхлой кийчбу уьх специальностегІа:

1. Механдьтан химически промышленноста предприятей оборудоване слесарь-монтажник.

Дешаш яккха еза ха: 8 класс образовани ярий — 2 шу.

10 класс образовани ярий — 1 шу.

Стипенди — 36 сом.

2. Технологически оборудовани тоаю слесарь.

Дешаш яккха еза ха: 8 класс образовани ярий — 2 шу. 10 класс образовани ярий — 1,5 шу.

Стипенди — 36 сом.

3. Токарашш.

Дешаш яккха еза ха: 8 класс образовани ярий — 2 шу, 10 класс образовани ярий — 1 шу.

Стипенди — 23 сомн 50 кепиги.

Училище болх беш я художественни самодеятельноста кружокаш, спортивни секцеш, духовойн эстрадни оркестраш. Транспортаца дІа-юха болчаха хана льготаш я дешархой. Производственни практика йолча хана стипендеа совгІа, шоаш даьккхача алапех 33 процент эц.

Деша дІачу мел нйцарашта хадданза болх бабча стажаца дІалоарХІ училище дешаш яькхха ха. ТІехдика дешарашта 25 процент лакхду стипендия. Училища тІехдика йистеьккхараш вузашкен техникумашкен деша хьожабу. Болх беча кагирхой № 9 йолча школа филиал хьаййаллаг училище 9, 10, 11 классашка дІахо деша йиш йолаеп.

Училище деша воагІаш хилча хиланза дарггоаца-документаш:

1. Заявлени.
2. Образовани дола документ.
3. Вахача моттигера справка.
4. Характеристика.
5. Диъ сурт — 6х4 бустам болаш.
6. Паспорт е ваь ха тІайола тешал.

Тха адрес: г. Грозный-48, химкомбинат, ГПТУ-28. Хьалва йиш я №№ 1, 21, 29 йолча автобусашца «Полиэтиленови цех» яхача сацалца: №№ 2, 5, 7, 8 йолча трамвайца «Водолечебница» яхача сацалца.

Хатта хІама долчо телефон тоха: 94, кхы тІа а 3-98, 5-43, 6-09.

ГПТУ-28 директи.

ГРОЗНЕНСКИ ГАЗ ЧАКХЙОАХАЧА ЗАВОДЕРЧА № 28 ЙОЛЧА ГОРОДСКОЙ ПРОФТЕХУЧИЛИЩА ФИЛИАЛО

1974-1975 дешара шера дешархой дІачуъ уьх специальностегІа:

1. Технологически теплотехнически оборудованни тоаю слесарь.
2. Іанара низаца кхестаеча турбокомпрессорий машинисташ.
3. Контрольни-измерительни приборий слесарь.
4. Компрессорашн насосаш тоаю слесарь.

Деша дІачуъ 8, 9, 10 классаш образовани йолаш бола нах.

Стипенди — 68 сом.

Дешаш яккха еза ха 10 бутти 1,5 шуи.

Производственни практика йолча хана стипендел совгІа дешархоша кхы тІа а эц шоаш даьккхача алапех 33 процент. Деша дІачу мел нйцарашта хадданза болх бабча стажаца дІалоарХІ училище дешаш яькхха ха. ТІехдика дешарашта стипендия 25 процент лакхду. Училища тІехдика йистеьккхараш конкурс йоацаш дІачуъ вузашкен техникумашкен. Училища йисте а яькхха, Грозненски газ чакхйоахача заводе 2 шерал кІезигагІа йоацача хана болх бабча наха чуваха цІенош эц.

Училище хьаййиллай болх беча кагирхой № 9 йолча школа филиал, цига дІахо а деша йиш я 9, 10, 11 классашка.

Училище деша воагІаш хилча хиланза дарггоаца документаш:

1. Заявлени.
2. Образовани яькхха документ.
3. Вахача моттигера справка.
4. Характеристика.
5. Диъ сурт — 6х4 бустам болаш.
6. Паспорт.
7. Медицински справка № 286.

Тха адрес: г. Грозный — 48, химкомбинат, ГПТУ--28. Хьалва йиш я №№ 1, 21, 29 йолча автобусашца «Полиэтиленови цех» яхача сацалца хьалва йиш я №№ 1, 21, 29 йолча автобусашца «Полиэтиленови цех» яхача сацалца: №№ 2, 5, 7, 8 йолча трамвайца «Водолечебница» яхача сацалца кхаччалца.

Хатта хІама долчо телефон тоха: 94, кхы тІа а 3-98, 5-43, 6-09.

ГПТУ-28 директи.

№ 6 ЙОЛЧА ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНО - ТЕХНИЧЕСКИ УЧИЛИЩО 1974-1975 дешара шера деша дІачуъ е специальносташ Іомас:

Повар — образовани 10 класс, дешаш яккха еза ха — 2 шу, стипенди — 30 сом.

Промышленни товаращ дохкар — образовани 8—9—10 класс. Йиззза йоаца юьхьера школа яькхараша дешаш яккха еза ха — 2 шу, стипенди — 18 сом. Юьхьера школа яькхараша дешаш яккха еза ха — 1 шу, стипенди — 30 сом.

Продовольственни товаращ дохкар — образовани 8—9—10 класс, дешаш яккха еза ха — 2 шу, стипенди — 18 сом. 8 класс яькхха деша боагІараша цу цхьан хаина 9 класс а йоаккхаргьа. Продавеций группе дІаязбу даим город Грозне баха нах.

Контролераш-кассираш — образовани 10 класс, дешаш яккха еза ха — 1 шу, стипенди — 30 сом.

Деша доагІаче хана хьачудаланза дарггоаца документаш:

1. Образоване документ (подлинник).
2. Характеристика.
3. 3х4 сантиметр бустам болаш 6 сурт.
4. Медицински справка (бланк училище лу).

5. Поварий е продовольственни товаращ дохкарий группе деша боагІараша участкови лорагара справка я еза укх тІехьарча 3 шера шоргий-кера лазар хиннз ца хиларах.

6. Паспорт е ваь ха тІайола тешал шийгара хьагойт.

Занятеш 1 сентябре дІайолалу.

Училища адрес: г. Грозный, Киевски улица, 45. 8-ча автобусаца ва веза «Общежити» аьнна соцача хьаччалца.

Телефон: 3-58-27.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грозненн кІезиг-дукха а йолаш, йоаччаш а йоаьшш. малхбузехьара мух а хьехкаш ха хилен фегара температура республике 25—29, Грозне 26 — 28 градус йІоьхьа йолаш хилен тарау. Хьоаьхьа доммеш хувралуш морхаш а йолаш, цкьашцайолча моттигашка юьхьера ца йолаеннаьхьа, ди а къьжаш, бе-беча оагІо-рахьара мух а хьехкаш ха хилен фегара температура бийсашка 12—17, денонка 17—22 градус йІоьхьа йолаш хилен тарау.

Метеостанция.

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 июнь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босболта телевиденин Іуйрийнера гимнастика. 9.20 — Керлаьрарш. 9.30 — Босболта телевиденн. Дешархошта. Кагирхой творчество. 10.55 — «Небесный тихоокеан» яха художественни фильм. 11.10 — Фехтованиъ йолча СССР-ца чемпионат. Минскера передача. 15.15 — Передачай программ. 15.20 — Шаьматтин школа. Шаьматтий - разрядний класс. 16.50 — Босболта телевиденин. «Кортик» яхача телевиденин художественни фильмаш премьера. 3-гІа серия. 18.00 — Босболта телевиденна. Сайлахь - юьхьа эрсий поэт Пушкин вах. 175 шу дилаяр хетарг торжественни сайре. Съезжай Кремлевски Дворцера трансляци. 21.00 — «Хаж. Информационни программа. 21.45 — Кагирхой программ. 22.45 — Юьнарашта юьхье боьсен йоаьхіа Европа чемпионат.

Передача. 23.20 — Керлаьрарш. Передачай программ.

II ПРОГРАММА

17.55 — Вай кандидаташ. Бисултанов (гІалгІай меттаца). 18.05 — «Нохч-ГІалгІайн гІоллаш». Информационни программа (эрсий, нохчий меттаца). 18.25 —داьматтин фильм. 18.35 — Ялат чуъна кийчо сагІ доаг1ламера дехар да. Специалистий дьхьамаш. 18.45 — Киножурнал. 18.55 — Тервмалин книгте — шера ниъ. 19.25 — ЛаьвоагІар. «Следствие йІаьлу комбинат» яха телевиденин спектакль. «Вахар» яха 2-гІа серия.

7 июнь

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босболта телевиденин. Іуйрийнера гимнастика. 9.20 — Керлаьрарш. 9.30 — Босболта телевиденин. Дешархошта. «Костер». 10.00 — «Советски характер» яха телевиденин очерк. 10.30 — Босболта телевиденин. Оперетта ешаьнбаштта. 11.00 — Фехтованиъ йолча СССР-ца чемпионат. Минскера передача. 15.25 — Передачай программа. 15.30 — «УстьИльим йІаьо хьаьлен латтта яхача телевиденин документальни фильм премьера. 15.55 — «Ковкий эфир ев». 16.50 — «Водевиль ешаьнгІ яха телевиденин фильм. 17.00 — Босболта телевиденин. «Дикий поросенок гІоллаш. «Дикий поросенок» яха, «Дикий эгІаьлаьхен яха телевиденин художественни фильмаш премьера. 3-гІа серия. 18.05 — Босболта телевиденн, Берашта. Сайлахь - Мухьтарбий. 18.25 — «Цун ніи Луъ чо ю» яха телевиденин документальни фильм. 18 фильм хьаьгіа. Чиле Коммунистически партийн, Грозненски юьхьий меттаца. 19.50 — «Вибиэнар мотошьаьстер яха художественни фильм. 21.00 — «Хаж. Информационни программа. 21.45 — Босболта телевиденн. «Марио Дель Монтероне ешаьнгІ яхачу. 22.15 — Спортивни программа. Юьнарашта кийнера боьсен йоаьхіа чемпионат. Киевера передача. 2. Хе ну чуъхьесбеларах болча СССР хуьрс. Волочаевски передача. 23.15 — Керлаьрарш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.00 — Вай кандидаташ. Аьжиев, 18.10 — «Толкам» яха телевиденин фильм. 18.25 — Вай советски нах дх. Анкиэмова шерагІа Новогрозненски металлургий чаьхьоаста. Ваьвоа. 18.55 — Киножурнал. 19.05 — Шаьматтин керлаьрарш. КПСС-ца Нахчаьнен районе кхаьнаьх юьхье боьсен йоаьхіа. Ваьвоа. Дукхаьнаьн Пугочай выступлени (гІалгІай меттаца). 19.20 — Хоьжаьлла, реклама. 20.10 — «Байкаьн ахача цІеЙн хьалхарийн Нохч-ГІалгІай паччаьхьлен ансамбла концерт.

РАДИО

6 июнь

6.30 — «Юртара ахкар» (гІалгІай меттаца). 6.45 — Хозмашн. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Литературни передача «Пушкин вах 175 шу дилаяр». 8.50 — Болхло яхо яа ніи я (нохчий меттаца). 16.00 — «Хьоа тІехьа» (нохчий меттаца). 16.15 — Экономически знаний болхлой факультет. «Паччаьхьлен йоаьхіан боьсе гІулаккх яха телевиденин дахаран лерх я дотталгІаеп». КПСС-ца Шелковский районера секретарь Муртазаев ступлени (нохчий меттаца). 16.45 — «Агитпункта лампашн яха телевиденин спектакль. 17.00 — Керда хоамат (эрсий, нохчий, гІалгІай меттаца). 17.40 — Интернационально дотталгІан радиоклуб (нохчий меттаца). 18.00 — Пушкин вах 175 хиъ дилаяр. Литературни торжественни сайре. Съезжай Кремлевски Дворцера трансляци.

7 июнь

9.30 — «Юртара Іийре» (эрсий меттаца). 6.40 — Аьлаьнгіа. 6.50 — Хозмашн. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Ленинах, Пушкин, Дьаьлен вах 175 шу дилаяр. Литературни концерт (нохчий меттаца). 8.40 — «Пушкин гІоьмаьнна эрсий йоаьхіа» яха литературни передача (нохчий меттаца). 16.00 — Юртарча коммунистий Йоаьхьий (нохчий меттаца). 16.15 — Парте тІехьаьта, ма жоп дуьн (нохчий меттаца). 16.35 — Хоржамашкара доца концерт (гІалгІай меттаца). 18.00 — Керда хоамат (эрсий, нохчий, гІалгІай меттаца).

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленине улица 11 (3-гІа этаж). Телефонан: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкохкама секретара—3-34-38; партийн аьхарен культурен отделей — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта бохкама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-я этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типография, Революции проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 5285.

Газет арадуьл шинаерн, ерен, шоаттен деношна.